

דוח ביקורת בנושא:

ניהול השקעות

**מועצה אזורית תמר
החברה הכלכלית לפיתוח ים המלח**

- מבקר המועצה -

פברואר 2022

תוכן העניינים

עמוד	נושא
3	1. כללי – רקע
5	2-4. מטרות הביקורת, היקפה ותיאור כללי
6	5. עיקרי הממצאים
8	6. כללי ונהלים
9	7. מינוי וועדת השקעות וניהול ישיבות הוועדה
18	8. אופן ניהול ההשקעות על פי חוזרי המנכ"ל
25	9. בחינת תשואות והשקעות

1. כללי – רקע

לרשויות המקומיות יתרות מזומנים המצטברים ברשותן, הן מעודף שוטף והן מיתרות בקרנות הפיתוח. היתרות בקרנות הפיתוח מיועדות להשקעה בתשתיות, אך השקעה זו מטבעה היא השקעה לטווח ארוך. בנוסף נצברים ברשות כספים נוספים כגון כספי פנסיה של העובדים, תמורה ממכירת מקרקעין וכו'. על מנת להסדיר את השימוש בכספים אלו, פרסם משרד הפנים חוזרי מנכ"ל ובהם הנחיות לרשויות כדלקמן :

א. חוזר מספר 8/94 פורסם באוגוסט 1994 וכולל הנחיות בנושאים שונים הנוגעים לקרן לעבודות פיתוח שטרם יועדה ולהשקעות של עודפים זמניים.

ב. חוזר מספר 4/2008 פורסם באפריל 2008 וכולל עדכון להנחיות אלו (להלן "הנחיות 2008")

ג. ב 3/2/2020 פורסם חוזר המנכ"ל 3/2020 "כללים להשקעת עודפים זמניים שנוצרו בקרנות פיתוח ועודפים זמניים אחרים" (להלן: "הנחיות 3/20")

הנחיות אלו מחייבות את הרשות להקים וועדת השקעות ולפקח על עבודתה, וכן ההנחיות המסדירות את אופן ניהול ישיבות וועדת ההשקעות, את המגבלות החלות על השקעת הכספים, את חובת עדכון מליאת הרשות בפעילות הוועדה ועוד.

בחודשים יוני עד דצמבר 2020, ערך משרד מבקר המדינה ביקורת מקיפה בנושא ניהול השקעות במגזר הציבורי. בין השאר, כללה הביקורת בדיקת הליך ההשקעות ברשויות מקומיות שהתבססה על מענה לשאלונים שנתקבל מהרשויות.

להלן נתונים כספיים של כספי מזומן/ פיקדונות/ כספי פיתוח במועצה אזורית תמר ובחברה הכלכלית לשנים 2018-2020 (הנתונים במיליוני ₪):

שנה	2020	2019	2018
<u>מועצה</u>			
מזומן ושווי מזומן מועצה	29	24	25
השקעות לכיסוי קרן לעבודות			
פיתוח	76	71	75
<u>חכ"ל</u>			
מזומן חכ"ל	29	35	18
בטוחות סחירות – חכ"ל	25	12	0.2

לנוכח הסכומים הגבוהים של ההשקעות במועצה ובחכ"ל ולאור חשיבות הנושא, הביקורת בחנה את נושא ניהול ההשקעות במועצה ובחכ"ל. הביקורת בוצעה על ידי מומחה במיקור חוץ, בהנחיית וליווי מבקר המועצה.

2. היקף הביקורת

מינוי וועדות השקעות במועצה ובחכ"ל. בחינת התנהלות הוועדות.

1. מדיניות ההשקעות ובחירת גופים מנהלים.

2. ניתוח תשואות.

3. היקף הביקורת

הביקורת בדקה את הנושאים המפורטים לשנים 2018-2021.

4. תיאור כללי של מהלך הביקורת

הביקורת כללה בין השאר :

- סקירת חקיקה רלוונטית ובכלל זה חוזרי מנכ"ל משרד הפנים.
- עיון בדוח מבקר המדינה בנושא ניהול השקעות ובכלל זה נתונים והערות שנכללו בו בנושא מועצה אזורית תמר.
- בדיקת הפרוטוקולים של וועדת השקעות מהשנים 2018-2021 במועצה ובחכ"ל, כולל מסמכים שצורפו לישיבות אלו ובכללם סקירות כלכליות, פירוט ההשקעות בתיק, פירוט תשואות ועמלות וכיוצא באלו.
- פרוטוקולים של ישיבות מועצה, ככל ואלו עסקו בנושא השקעות/ מינויים לוועדת השקעות.

5. עיקרי הממצאים

מטרת ביקורת מספר 1 – מינוי וועדות השקעות והתנהלות וועדת השקעות

- 5.1 נמצא - מינוי וועדת השקעות -** ככלל המינוי נעשה בהתאם להנחיות הן במועצה והן בחכ"ל. עם זאת, במספר מקרים נמצאו ליקויים - כאשר חברים החלו לכהן לפני קבלת מינוי באופן רשמי/ לאחר עזיבתם את התפקיד. יש להקפיד על ביצוע המינויים במועד. כמו כן, מומלץ להוסיף את מנהלת הכספים בחכ"ל כחברת וועדת ההשקעות בחכ"ל, בשל מומחיותה.
- 5.2 נמצא – ישיבות הוועדה -** מתקיימות ישיבות של וועדת השקעות הן במועצה והן בחכ"ל. הישיבות מתועדות בפרוטוקולים מסודרים. נמצא כי, לא תמיד הישיבות מתקיימות אחת לשלושה חודשים, כנדרש בחוזר מנכ"ל. מומלץ – לקיים ישיבה אחת לרבעון, כנדרש.
- 5.3 קוורום בישיבות –** נמצא, כי לעיתים נכחו בישיבה רק שני חברי וועדה במקום שלושה. יש להקפיד על קיום קוורום בישיבות.

מטרת ביקורת מספר 2 – בחירת גופים מנהלים ופיקוח על פעילותם

- 5.4 נמצא החברות המנהלות את התיקים נבחרו במכרז שבו ניתנה עדיפות למרכיב האיכות. עם זאת, לא נבחנו התשואות שהשיגו מנהלי התיקים בשנים האחרונות. מומלץ, לקיים את המכרז החדש בהתבסס בין השאר על תשואות החברות.**
- 5.5 נמצא -** המכרז היה לשנתיים, וניתן להארכה בשלוש שנים נוספות. עם סיום תקופת החוזה המקורית, קיבלו כל הגופים אישור להארכת החוזה. בכל התקופה הגופים המנהלים המשיכו לנהל את הכספים בלא שנערך דיון נוסף. מומלץ, כי במועד הארכת חוזים, יערך דיון בוועדת השקעות - יוצגו ביצועי החברות ויחלט האם לאריך את החוזה בהתאם.
- 5.6 נמצא –** חלק מהביטוחים לא היו לכל התקופה ולעיתים חודשו באיחור. יש להקפיד לקבל ביטוח של החברות לכל תקופת החוזה או להקפיד על קבלת הארכת הביטוח לפני שתוקף הביטוח פג.
- 5.7 נמצא -** הוועדה לא מדווחת למליאת המועצה והמליאה לא ערכה כלל דיונים על מדיניות ההשקעות ועל מצב ההשקעות ברשות. מומלץ, להביא למליאת

המועצה לאישור את מדיניות ההשקעות של המועצה. לאור הסכום המהותי של ההשקעות, מומלץ לערוך דיווח שנתי על מצב ההשקעות והתשואות במליאת המועצה. בכל מקרה, יש לנהוג על פי חוזר המנכ"ל ולהביא את אישור המדיניות אחת לשנה לאישור המליאה.

מטרת ביקורת מספר 3 - בחינת תשואות

5.8 תשואת תיק ההשקעות של המועצה והחכ"ל בשנים הנבדקות היתה נמוכה משמעותית מתשואת השוק, אך דומה לתשואת התיק ברשויות מקומיות אחרות. תשואת התיק הנמוכה מיוחסת לסיכון הנמוך של תיק ההשקעה, המחויב מהוראות משרד הפנים. לאור התשואות הנמוכות, וכן לנוכח העובדה, כי למועצה ולחכ"ל כספים שמיועדים להשקעות לטווח ארוך, מומלץ למועצה ולחכ"ל לשקול ביצוע השקעות ריאליות, בעיקר בתחום פעילותן, כגון מיזמי תיירות ומסחר.

5.9 נמצא - המועצה והחכ"ל לא מקבלות דוח השוואה של תשואות תיק ההשקעות שלהן לתשואות השוק (בנצ'מרק). לאור הערות מבקר המדינה בנושא הוחלט בוועדה האחרונה (10/2021) לקבל מהיועץ בנצ'מרק אחת לרבעון. לנוכח העובדה, כי תשואות השוק אינן מייצגות בהכרח את תשואות הרשויות (שלהן כאמור תיק בסיכון נמוך ובתשואות נמוכות), יש לשקול לבקש השוואה עם רשויות אחרות שבהן מטפל היועץ (ניתן במידת הצורך השוואה ללא שמות הרשויות).

6. כללי ונהלים

חוזרי מנכ"ל 4/2008 ו 2/2020 עוסקים בסעיף ב. בנושא "וועדת השקעות ברשות המקומית ודרכי עבודתה" שני החוזרים קבעו, כי "בכל רשות מקומית תמונה וועדת השקעות" וכן קבעו את הרכבת. בנוסף, קבעו החוזרים, כי כיו"ר הוועדה יכהן גזבר הרשות המקומית ימונו חברים נוספים כדלקמן: חוזר מנכ"ל 4/2008 קבע כי בנוסף לגזבר יכהנו "עובד הרשות המקומית שהוא בעל השכלה ובעל הכשרה מתאימים בתחום, ימונה על ידי ראש הרשות המקומית" בעוד חוזר 2/2020 קבע כי "עובד אחד או שניים מעובדי הרשות המקומית שהם בעלי השכלה או הכשרה מתאימות בתחום זה, ימונו על ידי ראש הרשות המקומית על פי המלצתו של גזבר הרשות המקומית" (השינויים מודגשים)

בנוסף קובעים החוזרים חברים נוספים. חוזר 2008 קובע כי "חברים נוספים מבין עובדי הרשות המקומית ימונו על ידי ראש הרשות המקומית ובתנאי שהמספר הכולל של חברי הוועדה לא יעלה על חמישה" בעוד חוזר מנכ"ל 2/2020 קובע כי "עובד אחד או שניים נוספים מבין עובדי הרשות המקומית ימונו על ידי ראש הרשות המקומית" כן נקבע כי "ישיבות הוועדה תיערכנה על פי הצורך ובתדירות שתקבע על ידי יו"ר הוועדה ובתנאי שהוועדה תתכנס לדיון לפחות אחת לשלושה חודשים" "ישיבות הוועדה תתקיימנה בהרכב שלא יפחת מ 3 חברים ובתנאי שאחד מהם יהיה יו"ר הוועדה"

בסעיף ז' לשני חוזרי המנכ"ל נקבעו הוראות זהות לעניין "החלת הכללים החלים על איגודי ערים ותאגידי אחרים". סעיף זה קובע כי "הכללים על פי חוזר זה, חלים גם על איגודי ערים וכן על תאגידי אחרים בשליטת הרשות המקומית... ובלבד שבאיגוד ערים ימונו חברי וועדת ההשקעות על ידי מועצת האיגוד ובתאגידי אחרים על ידי הדירקטוריון. באיגוד ערים, ימונה לתפקיד יו"ר הוועדה גזבר האיגוד ובתאגידי אחרים - בעל תפקיד מקביל לו (חשב התאגיד או מנהל הכספים)"

מעבר להוראות חוזרי מנכ"ל, המועצה לא גיבשה נהלים פנימיים לניהול השקעות. עם זאת, הביקורת סבורה, כי לאור העובדה, כי קיימים חוזרי מנכ"ל מפורטים לאופן מינוי הוועדה, לניהול ישיבותיה ולסמכותה, אין חובה בגיבוש נהלים פנימיים נוספים.

מטרת ביקורת מספר 1 – מינוי וועדת השקעות וניהול ישיבות הוועדה

7.1 מינוי חברי הוועדה

הביקורת בחנה את נושא מינוי וועדת ההשקעות בשנים 2018-2021 – הן על פי חוזר 2008 והן על פי חוזר 2020.

וועדת השקעות במועצה האזורית

מעיון בישיבות וועדת ההשקעות בשנים 2018 עד 2021 עולה, כי בשנת 2018 ועד סוף 2019, כיהנו כחברי וועדה – יי (מנכל ומנהל כספים הקודם של המועצה), יי (המזכיר הקודם של המועצה), גי (מהנדס קודם של המועצה) ועי (סגן גזבר המועצה). החל מ סוף 2019, הוחלף מהנדס המועצה הקודם במהנדס המועצה הנוכחי.

בישיבת מליאת המועצה מיום 26/1/2020, אושר הרכב וועדת השקעות של המועצה - כיו"ר מונה מנכל ומנהל הכספים לשעבר של המועצה וכחברים מונו עוזר הגזבר ומהנדס המועצה החדש.

במליאת המועצה מיום 25/10/2020, דווח, כי חברי וועדת ההשקעות הם - עי (בעבר סגן הגזבר וכיום גזבר המועצה), ו – גי מהנדס המועצה החדש. שני החברים הנ"ל קיבלו גם כתב מינוי לוועדה מיום 7/12/20. בנוסף קיבלה באותו יום כתב מינוי גם העובדת מי - מנכ"לית המועצה. כתבי המינוי חתומים על ידי ראש המועצה.

לביקורת הוצג גם כתב מינוי למהנדס המועצה הקודם מיום 24/2/2015, גם הוא חתום על ידי ראש המועצה

וועדת השקעות בחברה הכלכלית

בישיבת דירקטוריון החברה הכלכלית מיום 6/5/2018, דווח כי וועדת השקעות תכלול את עי (מנכ"לית קודמת של החכ"ל), יי (גזבר ומנכ"ל המועצה האזורית לשעבר) ועי (סגן גזבר המועצה).

בישיבת דירקטוריון החברה הכלכלית 1/2021, אושר פה אחד הרכב וועדת השקעות חדש - ע' - גזבר המועצה החדש, מ' - מנכ"לית המועצה החדשה וש' מנכ"לית החכ"ל. החל מ 1/2021 נכחה בישיבות וועדת השקעות חכ"ל גם ת' - מנהלת הכספים של החכ"ל.

הביקרת מצאה, כי בחלק מהתקופה, חברי הוועדה הקודמת נכחו בישיבות אף שהוחלפו ובעלי תפקיד חדשים – נכחו בישיבות הוועדה אף שלא מונו כתברים בה - ראה פירוט בפרק ישיבות הוועדה.

מסקנות והמלצות

ככלל, מינוי חברי הוועדה בחכ"ל ובמועצה נעשה בהתאם להנחיות. הרכב הוועדה היה בהתאם לאמור בחוק והמינוי בוצע על ידי ראש המועצה, כנדרש. עם זאת, לביקורת מספר הערות :

- הביקורת לא קיבלה כתבי מינוי או אישור מינוי לשני חברי וועדת השקעות של המועצה שכיהנו בשנת 2018 ועד סוף 2019.
- מהנדס המועצה הנוכחי החליף, בסוף שנת 2019, את מהנדס המועצה הקודם כחבר בוועדת השקעות של המועצה, בלא שהוצא לו כתב מינוי. המליאה אישרה את המינוי רק ב 1/2020.
- בישיבה מ 5/2018 של דירקטוריון החברה הכלכלית, בוצע דיווח בלבד (ללא החלטה), לגבי הרכב וועדת ההשקעות. חוזר המנכ"ל מ 2/2020 קבע כי חברי וועדת ההשקעות ימונו על ידי דירקטוריון התאגיד – קרי – יש צורך לאשר את המינוי בהחלטה רשמית, כפי שנעשה בישיבה מ 1/2021.
- בחברה הכלכלית, יו"ר הוועדה הוא גזבר המועצה האזורית. החוזר קובע, כי יו"ר הוועדה יהיה גזבר הגוף או תפקיד מקביל לו (חשב או מנהל כספים). החל מ 1/21 - נכחה בישיבות גם מנהלת הכספים של חכ"ל, אך היא לא מונתה רשמית לוועדה. מומלץ למנות את מנהלת הכספים ליו"ר הוועדה, כאמור בחוזר.
- יש להקפיד, כי חברי הוועדה, יכהנו כתברים בפועל רק לאחר מינויים וכי חברי וועדה שהפסיקו לכהן, לא יהיו נוכחים בישיבות הוועדה לאחר החלפתם. בעלי תפקיד חדשים (כגון מנהלת כספים של החכ"ל) – יש למנות כתברים וועדה באופן רשמי

בתגובתו לדוח מסר גזבר המועצה כי :

גזבר המועצה הוא גם גזבר החברה הכלכלית ולכן הוא יו"ר הוועדה ויישאר כך. מנהלת הכספים בחכ"ל תקבל מינוי כחברה בוועדה באופן רשמי – יבוצע בהקדם.

- המועצה מינתה כחבר וועדת השקעות את מהנדס המועצה (הקודם, ואח"כ הנוכחי). לנוכח העובדה שוועדה עוסקת בהשקעות בשוק ההון, לא ברור האם השכלתם וניסיונם כמהנדסים עומדים בהוראות החוזר ("בעל השכלה או הכשרה בתחום זה") יש לשקול למנות כחבר וועדה, עובד מועצה מתחום הכספים.

7.2 ישיבות הוועדה

ממצאי הביקורת – מועצה אזורית :

הביקורת סקרה את כל ישיבות וועדת השקעות של המועצה בשנים 2018-2021. הביקורת מצאה, כי בכל הישיבות נכח יועץ ההשקעות של המועצה, ניתנה סקירה של התשואות והאחזקות ברבעון קודם וניתנו פרטים לגבי העמלות שנגבו. כן דיווח היועץ, על עמידת הגופים המנהלים בהוראות חוזר המנכ"ל. להלן פרטים על נוכחות בישיבות והחלטות מיוחדות שהתקבלו :

תאריך	נוכחים	חתימות	החלטות מיוחדות
13/2/18	י' (מנכל ומנהל כספים הקודם של המועצה), י' (המזכיר הקודם של המועצה), ג' (מהנדס קודם של המועצה) וע' (סגן גזבר המועצה) וכן יועץ ההשקעות הקודם של המועצה (להלן הרכב 1)	י' (מנכל ומנהל כספים הקודם של המועצה), י' (המזכיר הקודם של המועצה), ג' (מהנדס קודם של המועצה) (מהנדס קודם של המועצה)	
22/4/2018	כנ"ל + 3 נציגי בית השקעות	כנ"ל	
26/7/2018	הרכב 1	כנ"ל	יש לעדכן את התקציב בסעיף הכנסות מריבית + עמלות לאור התשואות הנמוכות
5/3/2019	הרכב 1	כנ"ל	
16/5/19	י' (מנכל ומנהל כספים הקודם של המועצה), ע' (סגן גזבר המועצה) וכן נ' – יועץ השקעות הנוכחי של המועצה (הרכב 2)	י' (מנכל ומנהל כספים הקודם של המועצה), ע' (סגן גזבר המועצה) וגי' (מהנדס המועצה החדש (הרכב 2))	התמקדות בדיון בעמלות הבנקים
1/9/19	הרכב 2	י' + ע'	הוצגו ונידונו תשואות מנהלי התיקים וכן דמי הניהול ועמלות הבנקים
10/11/19	הרכב 2	כנ"ל הרכב 2	
9/2/20	הרכב 2	כנ"ל	יש להמשיך לבחון את הפערים בין מנהלי התיקים ולהחליף במידה והפער יעלה על 2%

31/3/20	י' (מנכל ומנהל כספים הקודם של המועצה), ע' (סגן גזבר המועצה) , ג' מהנדס המועצה. וכן נ' – יועץ השקעות הנוכחי של המועצה	כנ"ל	סקירת מצב לאור התפרצות הקורונה. דיון בנוהל החדש של השקעות. קבלת המלצת היועץ כרגע להמתין ולא להשקיע חלק גדול יותר במניות
5/7/20	הרכב 2	הרכב 2 + מהנדס המועצה	לבחון השקעה של עד 5% במניות
15/12/20	ע' - גזבר המועצה, מ' מנכ"לית המועצה, ג' מהנדס המועצה + יועץ השקעות	ע'-גזבר המועצה, מ' מנכ"לית המועצה, ג' מהנדס המועצה	שינוי מדיניות השקעה – עד 40% באגח קונצרני מזה עד 15% באגח בדירוג AA ומעלה. עד 5% במניות – מדד 125/קרנות מחקות/ סל
16/2/21	כנ"ל	כנ"ל	הפקדת כספים נוספים והפקדה למניות תישקל בישיבה הבאה לאחר בדיקה האם אכן השקעה ארוכת טווח.
20/6/21	כנ"ל	כנ"ל	שינוי מדיניות השקעה – מ 5% במניות ל 10% במניות
31/10/21	כנ"ל	כנ"ל	דיווח כולל בנצ'מרק מהישיבה הבאה. הצגת התיק למליאה כל שנה. יופקדו 4 מיליון שח לפעילים ו – 4 מיליוני שח לתפנית

כפי שניתן לראות, בשנת 2018, נערכו 3 ישיבות של הוועדה בשנה. בתחילת שנת 2020, נערכו שלוש ישיבות, שהאחרונה בהם הייתה ב 5/7/20, וזאת בשל משבר

הקורונה. עם זאת, הישיבה הבאה התקיימה רק ב 12/20, לאחר יותר מ 5 חודשים. בשנת 2021 נערכו 4 ישיבות – האחרונה ב 12.21 – לקראת סיום הביקורת.

בתגובתו לדוח מסר גזבר המועצה כי :

"ישיבות וועדת השקעות מתקיימות 4 פעמים בשנה"

בשנים 2019 ו 2020 נערכו 3 ישיבות בהרכב של המנכ"ל מנהל כספים סגן גזבר (הרכב 2) – כלומר בהשתתפות 2 חברי וועדה בלבד. למרות שלא נכח בישיבות, מהנדס המועצה חתום על הפרוטוקולים של אותן ישיבות.

מהנדס המועצה קיבל כתב מינוי לוועדה ב 7/12/20, יחד עם הגזבר החדש ומנכ"לית המועצה. למרות זאת, השתתף בישיבה מ 5/7/20 והוא חתום על הפרוטוקולים של 3 ישיבות נוספות שכולם התקיימו לפני מועד המינוי.

ממצאי הביקורת – החברה הכלכלית

הביקורת סקרה את כל ישיבות וועדת השקעות של החכ"ל בשנים 2018-2021. הביקורת מצאה, כי בכל הישיבות נכח יועץ ההשקעות של המועצה והחכ"ל וניתנה סקירה של התשואות והאחזקות ברבעון קודם. כן דיווח היועץ, על עמידת הגופים המנהלים בהוראות חוזר המנכ"ל.

בישיבה הראשונה ב 26/7/18 נכחו – עי' המנכ"לית הקודמת של החכ"ל, יי (מנכ"ל ומנהל כספים הקודם של המועצה) ועי' (סגן גזבר המועצה) וכן יועץ ההשקעות הקודם של המועצה. פרוטוקול הישיבה אינו חתום. בשאר הישיבות עד וכולל 2020, נכחו שי' מנכ"לית החכ"ל, י (מנכ"ל ומנהל כספים קודם של המועצה) ע (סגן גזבר המועצה) וכן ני' יועץ חדש למועצה וחכ"ל. ישיבות אלו חתומות כולן על ידי הנוכחים (מלבד היועץ). בישיבות בשנת 2021, נכחה גם תי' – מנהלת הכספים של החכ"ל להלן פרטים על מועדי הישיבות והחלטות מיוחדות שהתקבלו :

תאריך	החלטות מיוחדות
26/7/18	להשקיע 12 מיליון ₪ באמצעות יועץ ההשקעות בשני בתי השקעות – איילון ודיסקונט
1/9/19	הוצגו תשואות מנהלי התיקים והעמלות – ללא החלטות
10/11/19	יש לעדכן את התקציב בסעיף הכנסות מריבית + עמלות לאור התשואות הנמוכות
9/2/20	נדונה האפשרות להפקדת סכום נוסף – 26 מיליון ₪ להשקעות. הוחלט על פתיחת תיק נוסף בפעילים וחלוקת התיקים באופן שווה בין 3 בתי ההשקעות
31/3/20	החלטה להפקיד חצי מהסכום הפנוי בתיק החדש בפעילים והשקעה באג"ח ממשלתי בלבד
5/7/20	טרם יושמה החלטה קודמת. בשבועיים הקרובים יופקדו 13 מיליוני ₪ לחברת פעילים באג"ח ממשלתי בלבד. נערך דיון בחוזר מנכ"ל החדש והוחלט כרגע לא לשנות מדיניות השקעה
15/12/20	שינוי מדיניות – באופן זהה להחלטת וועדת השקעות במועצה (40% אגח קונצרני מתוכם 15% בדרגה AA ומעלה. עד 5% במניות. עדכון כי לאור פירוק מכון ים המלח – כספי המכון יועברו לניהול הח"ל. תתקיים ישיבה נוספת בינואר לדיון בכך.
31/1/2021	הפקדות נוספות יופקדו בתפנית ופעילים תוך השוואת הסכום בין התיקים. מנהלת הכספים תבדוק את הריבית בהלוואות – עמלת פירעון מוקדם וכו' ואת תזרים המזומנים.
2/6/21	לאחר בדיקת התחזית התזרימית, ניתן להפקיד בתיקים לטווח ארוך 20 מיליון ₪. יופקד בתיק של איילון עד השוואה לתיקים האחרים ואח"כ באופן שווה. הגדלה של אחוז המניות – עד 10% במקום 5% כיום.
31/10/21	היועץ יוסיף בנצ'מרק לתיקים, לאחר ניתוח תוצאות אוקטובר, יוגש דוח לדירקטוריון. יופקדו 5 מיליון ₪ לפעילים ו 5 מיליון לתפנית באופן מידי.

מסקנות והמלצות הביקורת

- **ממצא** : בשנים האחרונות מתקיימות 4 ישיבות בשנה במועצה, עם זאת, לא תמיד אחת ל 3 חודשים. ישיבות וועדת השקעות החכ"ל אינן מתקיימות אחת לשלושה חודשים, כנדרש בחוזר מנכ"ל.
- **המלצה** : מומלץ להקפיד לקיים ישיבות של וועדת השקעות אחת לרבעון (ניתן בסמוך להכנת הדוחות הכספיים הרבעוניים).

בתגובתו לדוח מסר גזבר המועצה כי :

"מתקיימות 4 ישיבות וועדת השקעות הן במועצה והן בחכ"ל בכל שנה. תחבצע הקפדה לקיים אחת לרבעון.

- **ממצא** : בשלוש מישיבות וועדת ההשקעות של המועצה , נכחו רק שני חברי וועדה וזאת בניגוד להוראות החוזר. בישיבה נוספת נכח בעל תפקיד נוסף, אך מינויו לתפקיד בוצע רק 5 חודשים לאחר כינוס ישיבה זו.
- **המלצה** : יש להקפיד על קוורום חוקי בישיבות. בחילופי תפקידים – יש להקפיד על מינוי רשמי של בעל התפקיד לחבר הוועדה.

בתגובתו לדוח מסר גזבר המועצה כי :

"כאמור, עקב סיום תפקידו של מהנדס המועצה, התקיימה וועדת השקעות אחת עם מנכ"ל ומנהל הכספים וסגן הגזבר בלבד וזאת, מאחר וטרם נכנס לתפקידו המהנדס החדש.

הוצאת מינוי רשמי של המהנדס כחבר בוועדה, אכן יצאה באיחור והנושא נלמד על מנת שלא ישונה"

- **ממצא** : בחכ"ל מונתה וועדת השקעות ב 5/2018. התקיימה ישיבת וועדה אחת, ביולי 2018. לאחר מכן הוחלפה מנכ"לית החכ"ל וכיו"ר וועדת השקעות כיהנה המנכ"לית החדשה. כמו כן, למועצה מונתה מנכ"לית חדשה וגם היא כיהנה כחברה בוועדת השקעות של החכ"ל. לא הוצג לביקורת אישור מינוין של המנכ"ליות החדשות כיו"ר וועדת השקעות וכחברה בוועדה. וועדה חדשה לפי ההרכב הנ"ל מונתה רשמית רק ב 1/2021. בישיבות החל מ 1/2021 נכחה גם ת' מנהלת הכספים של החכ"ל, שלא מונתה רשמית לחברת וועדה.

- **המלצה** : כאשר בעל תפקיד חדש נכנס לתפקידו, יש להקפיד למנות אותו באופן רשמי לכל הוועדות בהן הוא אמור להיות חבר, כולל כמובן וועדת ההשקעות.

מטרת ביקורת מספר 2 - אופן ניהול ההשקעות על פי חוזרי המנכ"ל

8.1 מינוי מנהלי תיקים

המצב החוקי

חוזרי המנכ"ל 4/2008 ו 2/2020 קובעים הוראות זהות בנושא ניהול תיקים חיצוני. סעיף ב.2 לשני הנהלים עוסק ב "סמכות למסירת תיק השקעות לידי גורם חיצוני" וקובע כי :

"וועדת השקעות רשאית להחליט על מינוי גורמים חיצוניים, שעיסוקם ניהול תיקי השקעות (להלן "הגורם החיצוני"), לשם ניהול תיק ההשקעות של הרשות המקומית, או חלק ממנו". בחירת הגורם החיצוני תעשה כמפורט בפרק ה להלן. הגורם החיצוני יפעל לפי מדיניות ההשקעות הכללית שתוכתב על ידי וועדת ההשקעות.

סעיף ה עוסק ב "ניהול תיק השקעות על ידי גורם חיצוני" וקובע בסעיף ה.1 כי ככל שוועדת השקעות תחליט על ניהול תיק באמצעות גורם חיצוני "תבחרנה לפחות שתי חברות על פי תוצאות מכרז" נוהל 2008 קובע כי הבחירה תיעשה "לאחר קבלת הצעות מחמש חברות לפחות". שני החוזרים קובעים כי "בחירת החברות תובא לאישור מועצת הרשות המקומית".

סעיף ה.7 חוזר 2008 קובע כי "החלפת חברה לניהול תיק השקעות בחברה אחרת, מחייבת את אישורה של וועדת המכרזים, אשר תתבסס בהחלטתה על המלצת וועדת ההשקעות. החלטת וועדת המכרזים להחלפה כאמור, תובא לאישור מועצת הרשות המקומית". סעיף ה 5 לנוהל 2020, קובע כי החלפת הגורם לניהול השקעות תתקבל באמצעות מכרז על פי סעיף ה.1.

סעיף 5 לחוזה עם מנהלי התיקים עוסק ב "תקופת ההתקשרות" וקובע כי "תקופת ההתקשרות הבסיסית בין הצדדים על פי הסכם זה, הינה עד לסוף שנת 2018 (להלן "תקופת ההתקשרות") בתום תקופת ההתקשרות תהיה למועצה האופציה להאריך את תקופת ההתקשרות בהודעה בכתב שתימסר לנותן השירות, ב 3 תקופות נוספות בנות 12 חודשים כל אחת – (להלן: "תקופת/ות האופציה").

ממצאי הביקורת

הביקורת מצאה, כי בסוף שנת 2016 ערכה המועצה מכרז ל "מתן שירותי ניהול תיקי השקעות". המכרז כלל קריטריונים רבים ומרכיב האיכות היווה 60 אחוז מציון המשתתפים במכרז. בין השאר הקריטריונים, היו מספר שנות ניסיון ביעוץ השקעות, ניסיון עם רשויות מקומיות, מספר יועצי השקעות ועוד. במרכיב האיכות לא נבחנו התשואות שהשיגו מנהלי התיקים בשנים האחרונות.

מעיון בישיבות וועדת המכרזים, עולה, כי בוצע למכרז הליך פתיחת מעטפות מסודר בה נרשמו פרטי המציעים ונבדקה הגשת מסמכים. לאחר מכן נבדקה עמידה בתנאי הסף ואז נפתחה מעטפת הצעות המחיר. למכרז נגשו 9 חברות, החברות דורגו לפי מרכיבי האיכות והמחיר ונבחרו על ידי וועדת המכרזים שלוש החברות בעלות הציון הגבוה ביותר.

בישיבת מליאת המועצה מספר 11/2016 מיום 25/12/16, אושרו שלוש חברות השקעות כזוכות במכרז במקום 1-3 בהתאמה – תפנית (דיסקונט), פעילים ואילון. נחתמו חוזים עם שלוש החברות. החוזים אושרו על ידי מורשי החתימה של המועצה ב 28/2/17 ונחתמו ב 1/4/17.

החברות שנבחרו, הן הנותנות את השירות הן במועצה והן בחברה הכלכלית. בחברה הכלכלית, רק 2 מהחברות שימשו למתן שירותים לחברה – איילון ודיסקונט. ב 2/2020 הוחלט בוועדת ההשקעות של החברה להעביר סכום נוסף שהיה בידה בסך 26 מיליון ₪ ולחלק את סכומי ההשקעה באופן שווה בין מנהלי התיקים, כלומר להעביר חלק מסכומי ההשקעה לניהול חברת פעילים. כפי שעולה מהפרוטוקולים של וועדת ההשקעות של החברה, החלטה זו לא יושמה, בשל עיכובים בירוקרטיים ואח"כ בשל משבר הקורונה. בישיבה מיולי 2020 הוחלט להעביר מחצית הסכום – 13 מיליון ₪ - לניהול חברת פעילים.

הביקורת מצאה, כי וועדות ההשקעות דנו בתשואות החברות ובתשואות התיק באופן שוטף. עם זאת, לא נמצאה החלטה של הוועדה להאריך את החוזה עם החברות.

נמצא, כי בתחילת 2019, ניתנו לגופים המנהלים אישורים על הארכת החוזה עימם לתקופה מ 1/1/2019 עד 31/12/2019.

"תקופת ההתקשרות בין הצדדים תוארך מיום 1.1.19 ועד יום 31.12.19. כמו כן, ההסכם יתחדש באופן אוטומטי משנה לשנה בעוד שתי תקופות נוספות בנות 12 חודשים כל אחת. במקרה והמועצה תחליט שלא לחדש את ההסכם, תודיע היא על כך בכתב לנותן השירות לפחות 30 יום מראש לפני תום תקופת ההסכם (להלן "תקופת הארכה")"

הארכה לחברת איילון נחתמה ב 7/4/19. הארכות לחברות תפנית ופעילים נחתמו ב 2/2/19.

הביקורת בדקה את הביטוחים של החברות ומצאה כי לכל החברות היו ביטוחים בתוקף נכון לחתימת החוזה. הביקורת מצאה כי :

- לאישור הארכת החוזה עם חברת איילון צורף אישור ביטוח תקף עד 31/7/19. כן נמסר לביקורת אישור הארכה ביטוח שהונפק על ידי חברת הביטוח ביום 30/8/2021 ותוקפו 15/8/21-14/8/22.
- לביקורת נמסר אישור ביטוח של חברת תפנית מיום 23/5/21 – בתוקף 15/5/21-14/5/22.
- עבור חברת פעילים הוגש ביטוח מ 1/6/17-30/6/18. וכן הארכת ביטוח מיום 1/6/21-31/5/22 חתום מיום 23/6/22.

מסקנות והמלצות הביקורת

ממצא : החברות המנהלות את התיקים נבחרו במכרז שבו ניתנה עדיפות למרכיב האיכות. עם זאת, לא נבחנו התשואות שהשיגו מנהלי התיקים בשנים האחרונות.

המלצה : הביקורת מציינת לטובה את אופן עריכת המכרז, שכלל מרכיבי איכות וכן את ההליך של פתיחת ההצעות, ניתוחן וקבלת ההחלטה. עם זאת, ובעיקר לאור העובדה, כי המכרז נערך לפני כמעט 5 שנים, הביקורת סבורה, כי רצוי היה לבחון עריכת מכרז נוסף, שיכלול בחינת תשואת הגופים המנהלים בשנים האחרונות. על המועצה לפרסם בכל מקרה מכרז חדש לגופים מנהלים והביקורת ממליצה, כי המכרז יכלול במרכיבי האיכות השוואת ביצועי הגופים בשנים האחרונות.

בחגובתו לדוח מסר גובר המועצה כי :

"בוצע במסגרת המכרז החדש מרכיב איכות של תשואות"

ממצא : המכרז היה לשנתיים, וניתן להארכה בשלוש שנים נוספות. עם סיום תקופת החוזה המקורית, קיבלו כל הגופים אישור להארכת החוזה. בכל התקופה הגופים המנהלים המשיכו לנהל את הכספים בלא שנערך דיון בוועדת השקעות או בוועדת המכרזים על הצורך בהארכת החוזה ולא הוצגו הנימוקים לכך.

המלצה : הביקורת ממליצה, כי במועד הארכות חוזים, יערך דיון בוועדת השקעות - יוצגו ביצועי החברות ויוחלט האם לאריך את החוזה.

ממצא : הארכת החוזים ב 2019 בוצעה לאחר תחילת השנה – בפברואר לשתי חברות ובאפריל לחברה נוספת.

המלצה : יש להקפיד על ביצוע כל הליך הארכת חוזה, לפני שתוקפו עובר.

ממצא : לכל החברות קיים אישור ביטוח מעודכן, אך לא הוגשו מסמכי ביטוח לכל תקופות החוזה. חלק מהביטוחים חודשו לאחר סיום התוקף של הביטוח הקודם.

המלצה : במקרה של סיום הביטוח לפני תום החוזה (כולל בשל הארכת החוזה) יש לפנות לחברות להארכת הביטוח לפחות חודש לפני תום תקופת הביטוח, וזאת על מנת שלא יקרה מצב של העדר כיסוי ביטוחי.

8.2 מדיניות ההשקעות ופיקוח על מנהלי התיקים

המצב החוקי

סעיף ב. לחוזר מנכ"ל 2/2020, העוסק במינוי וועדת השקעות, קובע כי " החלטות הוועדה יובאו לידיעת וועדת הכספים של הרשות ומועצת הרשות המקומית"
 סעיף ד.2 העוסק במדיניות ההשקעות קובע, כי "מידי שנת כספים, לעת אישור התקציב השנתי, תובא מדיניות ההשקעות לדיון בוועדת הכספים של הרשות המקומית ולאחר מכן תובא לאישור מליאת המועצה"
 חוזרי המנכ"ל 4/2008 ו 2/2020 קובעים כי מנהלי התיקים שיבחרו יפעלו על פי מדיניות ההשקעות הכללית שתוכתב על ידי וועדת ההשקעות של הרשות המקומית. בהמשך נקבע כי "וועדת ההשקעות תחייב כל אחת מהחברות שתבחרנה, להגיש לוועדה (באמצעות גזבר הרשות המקומית) בסמוך ולאחר תחילת כל חודש, דוח, נכון לסוף החודש שקדם, על תיק ההשקעות המנוהל על ידה ובו פרטים על הרכב ההשקעות עלותן, ערכן לסוף החודש שקדם, התשואה שהושגה באותו חודש, התשואה המצטברת מתחילת ניהול תיק ההשקעות על ידה וכן מידע נוסף, אם יידרש על ידי וועדת ההשקעות"
 כן נקבע כי "הדוחות שיוגשו לוועדה יבחנו על ידה ותיערך תרשומת ממסקנותיה לגבי התוצאות הנובעות מדוחות אלו".

חוזר המנכ"ל 4/2008 קבע, כי "עודפי מזומנים לתקופה העולה על 3 חודשים" יושקעו כדלקמן :

- באג"ח מדינת ישראל.
 - אגח אחרות בבורסה – עד 25 אחוז מההשקעה באג"ח המדורגות A ומעלה. ולא יותר 3% בכל איגרת חוב
 - קרנות נאמנות שיותר מ 75% מהשקעותיהן הן באג"ח מדינה או פיקדונות בבנקים וללא מרכיב מנייתי.
 - רק במקרים בהם יש התחייבויות במטח ניתן לשקול השקעות בפיקדונות במטח.
- חוזר המנכ"ל מ 2/2020, שינה מעט את מדיניות ההשקעה והתיר להשקיע עד 25% מתיק ההשקעות באג"ח בדירוג A ו 2A ומעלה וכן עד 15% נוספים מכלל תיק ההשקעות באג"ח חברות בדירוג AA ומעלה. כן מאפשר החוזר לרשויות איתנות

להשקיע עד 10% במניות הנסחרות במדד תל אביב 125 (היקף של עד 5% לשאר הרשויות)

ממצאי הביקורת

הביקורת קיבלה לידיה את כל הפרוטוקולים של וועדות ההשקעות במועצה ובחכ"ל וכן את כל המסמכים שצורפו לפרוטוקולים אלו. להלן המסמכים שהוצגו בישיבות וועדת השקעות של המועצה בשנים 2018-2020 :

בישיבה ממאי 2019 הוגשה סקירה לגבי מצ"ב ההשקעות נכון ל 12/2018. לישיבות וועדת השקעות רבעון 3 2019, הוכנה סקירה של תיקי ההשקעות של המועצה + חכ"ל + מכון ים המלח ל 30/9/19 וכן מצב השקעות ותשואות עד 31/8/19. בנוסף הוכנו סקירות חודשיות לחודשים 10-12.2019.

במועצה קיימת תיקייה, הכוללת ניתוח תיקי השקעות, שבה כלולה סקירה לכל חודש בשנת 2020. כל הסקירות כוללות ניתוח של תשואות תיק ההשקעות לאורך השנים 2018-2019, בחלוקה לפי מנהלי התיקים וכן תשואות לכל חודש בשנת 2020. בנוסף, מוצג פירוט של התפלגות תיק ההשקעות לפי מנהל תיקים. ניתוח כנ"ל נעשה בנפרד עבור המועצה האזורית תמר, החכ"ל ומכון ים המלח.

מעיון בפרוטוקולים של ישיבות וועדת ההשקעות של המועצה ושל החכ"ל, עולה, כי בכל ישיבה של הוועדות הנ"ל מבוצע דיווח של יועץ ההשקעות, הן על מצב שוק ההון, והן על ניהול התיקים של הגוף עצמו. בנוסף היועץ בודק את עמידת הגופים המנהלים בהוראות החוזר וכן מבוצע דיווח על העמלות בתיקים.

בדצמבר 2020 הוחלט על שינוי מדיניות – הן בוועדת ההשקעות של החכ"ל והן בוועדת ההשקעות של המועצה האזורית. ביוני 2021 הוחלט על שינוי נוסף במדיניות, הן בחכ"ל והן במועצה.

הביקורת עיינה בפרוטוקולים של מליאת המועצה בשנים 2020 ו 2021 ומצאה, כי לא נערך בהם דיון במדיניות ההשקעות של המועצה. גם כאשר וועדת ההשקעות של המועצה החליטה על שינוי מדיניות השקעה, בעקבות חוזר 2/2020, שינוי המדיניות לא נידון ולא אושר במליאת המועצה.

מסקנות והמלצות

ממצא : הביקורת מצאה, כי הפיקוח על החברות המנהלות נעשה כמצופה, וכי ניתן לוועדת השקעות מידע מספק על סכומי ההשקעה, התשואה והעמלות של כל חברה. מוגש מידע חודשי ורבעוני והנתונים נידונים על ידי הוועדה. **אין ליקוי**

ממצא : הביקורת מצאה, כי הוועדה לא מדווחת למליאת המועצה וכי מליאת המועצה לא ערכה כלל דיונים על מדיניות ההשקעות ועל מצב ההשקעות ברשות. **המלצה :** יש להביא למליאת המועצה לאישור את מדיניות ההשקעות של המועצה. לאור הסכום המהותי של ההשקעות, מומלץ לערוך דיווח שנתי על מצב ההשקעות והתשואות במליאת המועצה. בכל מקרה, יש לנהוג על פי חוזר המנכ"ל ולהביא את אישור המדיניות אחת לשנה לאישור המליאה .

בתגובתו לדוח מסר גזבר המועצה כי :

"טופל. במליאה מספר 10 שהתקיימה בחודש נובמבר 2021, הועבר דיווח מסודר לחברי המליאה בנושא תיקי השקעות על ידי גזבר המועצה. מעתה ואילך, אחת לשנה יועבר דיווח בנושא בישיבת המליאה"

מטרת ביקורת מספר 3 - בחינת תשואות והשקעות

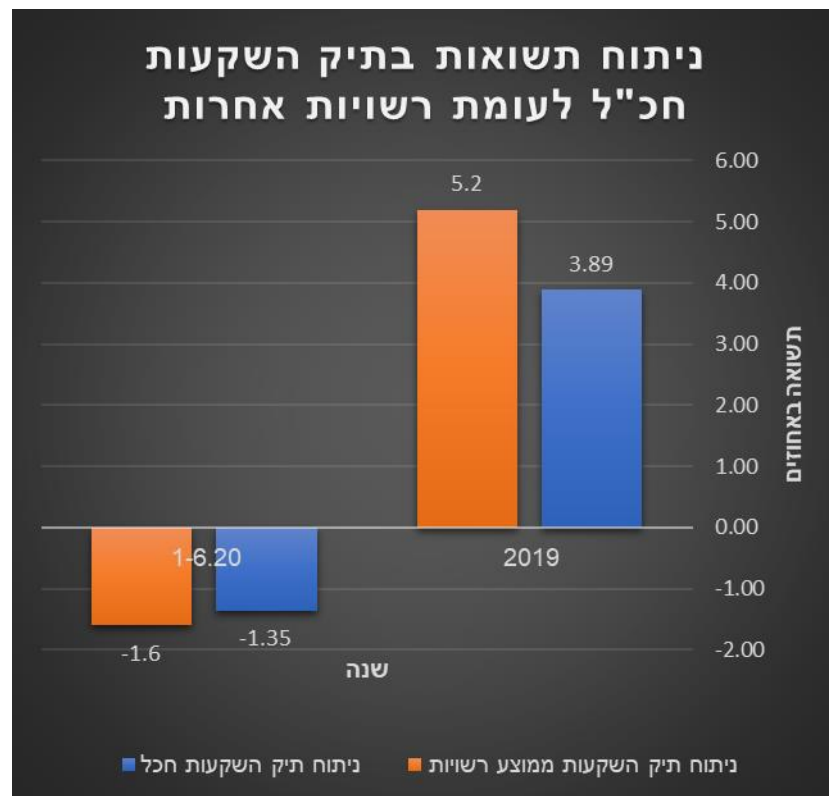
חוזר המנכ"ל קובע, כאמור, הוראות מדויקות ביחס למדיניות ההשקעות של הרשויות המקומיות ומגביל את הרשויות למבנה תיק שמרני, המתבסס בעיקרו על אג"ח מדינה/ מק"מ של בנק ישראל ופיקדונות לזמן קצוב. חוזר 2/20 אפשר לרשויות המקומיות להשקיע עד 40% מהכספים באג"ח קונצרניות, כאשר מהם – עד 25% מהתיק באג"ח בדירוג A או 2A ומעלה ועד 15% נוספים באג"ח דירוג ומעלה. חוזר המנכ"ל גם קובע, כי התשואות יבחנו על ידי וועדת השקעות של הרשות המקומית, אך לא קובע את אופן הבחינה הנ"ל.

בדוח מבקר המדינה בנושא השקעות, בחן המבקר את ממוצע התשואות של תיק ההשקעה של מספר רב רשויות המקומיות (מדובר בממוצע לרשויות שענו לשאלון הביקורת). משרד מבקר המדינה, ערך השוואה של תשואת הרשויות, עם התשואה הממוצעת של קופות מרכזיות לפיצויים ועם תשואה ממוצעת של קרנות השתלמות. מהשוואה זו עולה, כי תשואות ההשקעות של הרשויות, שיקפו את הסיכון הנמוך בתיק. בשנים שבהם הייתה תשואה חיובית בשוק ההון – רווחי הרשויות היו נמוכים משמעותית מרווחי קרנות ההשוואה ובשנים בהן היו הפסדים, ההפסדים של הרשויות היו נמוכים מההפסדים בקרנות ההשוואה.

הביקורת ערכה השוואה של תשואות תיק ההשקעה של מועצה אזורית תמר, עם תשואות ממוצעות של תיק ההשקעה של שאר הרשויות, שנבחנו על פי דוח מבקר המדינה. יצוין, כי תיק ההשקעות של המועצה נפתח באפריל 2017, כך שהתשואה לשנת 2017 של המועצה, מייצגת תשואה ל 9 חודשי פעילות. להלן תרשים המתאר את הנתונים :

מצ"ב ניתוח תיק ההשקעות של החברה הכלכלית, בהשוואה לרשויות המקומיות שנסקרו (יצוין, כי תיק ההשקעות של החכ"ל החל להתנהל במרץ 2019 והתשואות המוצגות הן ממועד זה):

כפי שניתן לראות, בסה"כ תשואת תיק ההשקעות של מועצה אזורית תמר ושל החכ"ל הייתה דומה לתשואת תיקי הרשויות המקומיות שענו לשאלון ואף גבוהה מהן. עם זאת, לכל הרשויות ישנן תשואות נמוכות משמעותית מתשואות קופות הפיצויים וקופות ההשתלמות הפועלות בישראל, וזאת, בשל מדיניות ההשקעות שנקבעה בחוזר המנכ"ל. חוזר המנכ"ל החדש שיצא ב 2/2020, אפשר הגדלה של הסיכון, באמצעות כך, שהתיר אחוז גבוה יותר של השקעות באג"ח קונצרניות וכן אפשר השקעה במניות ובאג"ח בדירוג AA.

יצוין, כי לאור מאפייניה הייחודיים, למועצה אזורית תמר ולחברה הכלכלית שלה, יתרות כספיות משמעותיות שלא צפוי בהם שימוש בשנים הקרובות.

הביקורת מצאה, כי יועץ ההשקעות הקודם של המועצה והחכ"ל נהג לערוך עבור וועדת ההשקעות, דוח של השוואת ביצועי החברות המנהלות את התיקים עבור המועצה/ החכ"ל עם ביצועי השוק (בנצ'מרק). דוחות אלו היו מוגשים אחת לרבעון לוועדת ההשקעות. מהמסמכים שהוצגו לביקורת, עולה, כי דוחות אלו הוגשו כאמור עד רבעון 3/2019.

ממצא : הביקורת מצאה, כי תשואת תיק ההשקעות של המועצה והחכ"ל בשנים הנבדקות היתה נמוכה משמעותית מתשואת השוק, אך דומה לתשואת התיק ברשויות מקומיות אחרות. תשואת התיק הנמוכה מיוחסת לסיכון הנמוך של תיק ההשקעה, המחויב מהוראות משרד הפנים.

המלצה : לנוכח התשואות הנמוכות, וכן לנוכח העובדה, כי למועצה ולחכ"ל כספים שמיועדים להשקעות לטווח ארוך, על המועצה והחכ"ל לשקול ביצוע השקעות ריאליות, בעיקר בתחום פעילותן, כגון מיזמי תיירות ומסחר.

ממצא : המועצה והחכ"ל לא מקבלות דוח השוואה של תשואות תיק ההשקעות שלהן לתשואות השוק (בנצ'מרק). לאור הערות מבקר המדינה בנושא הוחלט בוועדה האחרונה (10/2021) לקבל מהיועץ בנצ'מרק אחת לרבעון.

המלצה : יש להקפיד, כי יועץ ההשקעות, יגיש לוועדה בנצ'מרק בכל רבעון. לנוכח העובדה, כי תשואות השוק אינן מייצגות בהכרח את תשואות הרשויות (שלהן כאמור תיק בסיכון נמוך ובתשואות נמוכות), יש לשקול לבקש השוואה עם רשויות אחרות שבהן מטפל היועץ. (ניתן במידת הצורך השוואה ללא שמות הרשויות).

בתגובתו לדוח מסר גזבר המועצה כי :

**"בוצע בעבר ובעונת 2021 הופסק להציג בדוחות בנצ'מרק. הנושא טופל החל מוועדת
השקעות האחרונה ומדוח אוקטובר 2021"**